

การศึกษาการติดเมล็ดและการกระจายพันธุ์จากเมล็ดของหญ้าแฝกท้องถิ่น 6 สายพันธุ์

หน่วยงาน งานศึกษาและพัฒนาเกษตรกรรมแบบประณีต

ระยะเวลาดำเนินงาน 2547-2549

ผลการศึกษา

จากผลการศึกษาการติดเมล็ดของหญ้าแฝกจำนวน 6 สายพันธุ์ โดยศึกษาจากต้นหญ้าแฝกในแปลงรวบรวมพันธุ์ ในปีงบประมาณ 2547 นั้น พบว่า หญ้าแฝกสายพันธุ์กิ่งไกรลาส แม่แดง ถ้ำดิน สุราษฎร์ธานี อุทัยธานี นั้นออกดอกและติดเมล็ดทุกสายพันธุ์ ส่วนสายพันธุ์พัทลุง ไม่ออกดอก และเมื่อนำเมล็ดไปเพาะ พบว่า ความงอกไม่สม่ำเสมอ ผลการศึกษาต่อเนื่อง ในปีงบประมาณ 2548 สรุปได้ดังนี้

1. สายพันธุ์ที่ศึกษาออกดอกทุกสายพันธุ์ยกเว้นสายพันธุ์สุราษฎร์ธานี โดยมีเปอร์เซ็นต์การออกดอกเป็น 70.83, 90.70, 94.52, 94.01 และ 95.02 เปอร์เซ็นต์ ในสายพันธุ์กิ่งไกรลาส แม่แดง ถ้ำดิน อุทัยธานี และ พัทลุงตามลำดับ ซึ่งในปี 2548 นี้มีความแตกต่างจากปี 2547 คือ หญ้าแฝกสายพันธุ์สุราษฎร์ธานี ไม่ออกดอกเลย ซึ่งเกิดจากผลของการได้รับร่มเงาต่อเนื่องเป็นเวลา 2 ปีหรือไม่ นั้นยังสรุปไม่ได้จนกว่าจะได้มีการศึกษาเพิ่มเติม
2. การศึกษาเปอร์เซ็นต์การติดเมล็ด โดยการสุ่มจากช่อดอกจำนวน 5 ช่อพบว่าเปอร์เซ็นต์การติดเมล็ดเฉลี่ยเป็น 79.14, 36.24, 56.06, 2.19 และ 14.45 เปอร์เซ็นต์ ในสายพันธุ์กิ่งไกรลาส แม่แดง ถ้ำดิน อุทัยธานี และ พัทลุงตามลำดับ
3. ในการทดสอบความงอกของเมล็ดใน 4 สายพันธุ์นั้น ได้ผลคือ เปอร์เซ็นต์การงอกของเมล็ดเป็น 16.20, 51.67, 36.10 และ 56.00 เปอร์เซ็นต์ ในสายพันธุ์กิ่งไกรลาส แม่แดง ถ้ำดิน และ พัทลุง ตามลำดับ และเมล็ดของทุกสายพันธุ์งอกภายใน 6 วันหลังจากการเพาะเมล็ด
4. จากการสังเกตการเจริญเติบโตของต้นกล้าหญ้าแฝกที่เจริญจากเมล็ดพบว่ามีการแตกออเร็วมากในบางสายพันธุ์และต้นกล้าเจริญเติบโตดีและรวดเร็ว จึงได้ศึกษาการเจริญเติบโตของต้นกล้าจากเมล็ด โดยการเพาะเมล็ดและย้ายกล้าลงถุงดำ 1 กกล้าต่อถุงและบันทึกการเจริญเติบโตของต้นกล้า จากการศึกษาในปีที่ทดสอบกับหญ้าแฝก 2 สายพันธุ์ คือ สายพันธุ์ถ้ำดิน และ พัทลุง พบว่าในเดือนแรกหลังจากการเพาะเมล็ดต้นหญ้าแฝกแตกกอได้ 3.15 และ 4.35 หน่อ โดยเฉลี่ยในสายพันธุ์ถ้ำดินและพัทลุงตามลำดับ และการแตกกอเฉลี่ยเป็น 6.11 และ 8.20 หน่อ ตามลำดับในเดือนที่ 9 ของการเจริญเติบโต ส่วนความสูงนั้นพบว่ามีความสูงเฉลี่ยเป็น 13.19 และ 10.23 ซม ในเดือนแรกของการเจริญเติบโตและเป็น 112.06 และ 94.89 ซม ตามลำดับในเดือนที่ 9 ของการเจริญเติบโต ในแง่ของความยาวและความกว้างของกอ นั้นพบว่าค่าเฉลี่ยเป็น 4.03x4.13 และ

4.01x4.08 ซม ตามลำดับในเดือนที่ 4 ของการเจริญเติบโตและเป็น 5.29x6.48 และ 5.01x5.78 ซม ตามลำดับในเดือนที่ 9 ของการเจริญเติบโต

5. ในแง่ของการกระจายเมล็ดจากแถบหญ้าแฝกของต้นแม่นั้นพบว่าการเจริญเติบโตของ ต้นกล้าหญ้าแฝกห่างจากแถบของต้นแม่พันธุ์ตั้งแต่ระยะ 20 ซม จากแถบต้นแม่ไปจนถึงระยะ 100 ซม โดยประมาณจากแถบต้นแม่ โดยมีการกระจายตัวของกลุ่มต้นกล้าเป็นกลุ่ม ๆ มีความถี่ของกลุ่ม มากในระยะ 20-65 ซม จากแถบต้นแม่ และความถี่ปานกลางในระยะห่างจากแถบต้นแม่ 65-80 ซม และความถี่ต่ำในระยะ 80-110 ซม ทั้งนี้การเจริญเติบโตของต้นกล้าหญ้าแฝกในแต่ละกลุ่มอยู่ใน ระหว่างการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

6. การศึกษาการเจริญเติบโตของต้นกล้าหญ้าแฝกจากการเพาะเมล็ดในแง่ของระบบราก ความแข็งแรงของระบบรากและการเบียดของกอ ตลอดจนแนวโน้มของการเพิ่มปริมาณต้นพันธุ์ หญ้าแฝกจากการเพาะเมล็ดกำลังอยู่ในระหว่างการดำเนินงานขั้นต้น